Príloha:

Pripomienky a okruh otázok k *Reforme súdnej mapy*: **OS Brezno a ZOZJ OS Brezno**

1. Cieľom súdnej mapy je špecializácia sudcov. Prečo teda idete rušiť súd, ktorý špecializáciu sudcov už má vyriešenú?

OS Brezno nemá vzhľadom na dlhodobý vývoj nápadu vecí zabezpečenú podmienku aspoň troch sudcov špecializovaných na jednu agendu. V civilnej agende je to pod 2,5 sudcu a v trestnej a rodinnej v rozmedzí od 1-2 špecializovaných sudcov. Nízky nápad vecí by preto nevyužil ľudský potenciál na súde v plnom rozsahu.

2. Pri príprave súdnej mapy ste vychádzali aj z kultúrnych kritérií. Vytvorenie Horehronského obvodu zlúčením OS BB a OS Brezno však tomu nezodpovedá. Región OS BB je ako región Pohronia diametrálne odlišný od regiónu Horenohronia. Ako ste teda dospeli k zlúčeniu týchto obvodov?

Hlavným kritériom reorganizácie súdnej mapy je špecializácia sudcov v hlavných agendách (civilná rodinná, trestná, obchodná a správna) pri zabezpečení minimálne troch sudcov na každú z hlavných agend.

Kritériá kultúrnych a regionálnych identít neboli hlavným faktorom pri tvorbe súdnej mapy, ale len jedným z pomocných. Hlavným faktorom bolo zabezpečiť dostatočne veľké súdne obvody, ktoré umožnia náhodný výber z minimálne troch špecializovaných sudcov. Analýza kultúrnych a regionálnych identít len pomohla určiť, ktorým smerom sa má súdny obvod rozširovať. Spolu s dostupnosťou, dochádzkou a pod. Uplatnenie objektívnych kritérií eliminovalo riziko subjektívneho rozhodovania, v ktorom by každý uprednostnil riešenie podľa vlastných preferencií.

Detailnejšie informácie sú zverejnené v dokumente ""Odporúčania pre tvorbu novej súdnej mapy"" (časť 4.13.), ktorý môžete nájsť na webovom sídle MS SR. Tento dokument bol základom na spracovanie zverejneného vecného zámeru."

3. Tvrdíte, že pri príprave súdnej mapy ste brali ohľad aj na primeranú dostupnosť. V okrese Brezno, ktorý je rozsiahly, je však množstvo pomerne veľkých a vzdialených obcí. Vzhľadom na hornatý povrh je pre týchto obyvateľov dostupnosť do Banskej Bystrice náročná. Keďže má okres Brezno nízku dostupnosť dopravy, pre chudobnejšie skupiny obyvateľstva je zrušeniu súdu v Brezne v rozpore s ústavným právom na spravodlivý proces. Na základe čoho ste teda dospeli k názoru, že pre okres Brezno je Banská Bystrica primerane dostupná?

Detailnejšie informácie o dostupnosti sú zverejnené v dokumente "Odporúčania pre tvorbu novej súdnej mapy" (časť 4.13.), ktorý nájdete na webovom sídle MS SR. Tento dokument bol základom na spracovanie zverejneného vecného zámeru. Obsahuje okrem iného prepočty dostupnosti zo všetkých obcí trasovaním, mapy liniek verejnej dopravy a pod.

Uvedomujeme si, že menej obvodov môže znamenať dochádzku na väčšie vzdialenosti, a teda aj zvýšenú námahu účastníkov konania. Reforma súdnej mapy má docieliť rýchlejšie, kvalitnejšie a predvídateľnejšie rozhodnutie súdu pre občana. V tomto kontexte má dostupnosť rýchleho a kvalitného rozhodnutia prednosť pred fyzickou dostupnosť súdu, ktorý občan navštívi priemerne raz za život. Reforma prihliada aj na zraniteľné skupiny a citlivé agendy, akou je aj rodinná agenda a predpokladá okrem zachovania pracovísk súdov mimo navrhovaných sídiel na prechodné obdobie aj možnosť "dochádzania súdu za klientom". Navyše, už súčasná právna úprava zakladá účastníkom konania nárok na preplácanie niektorých výdavkov a nákladov spojených s procesom.

4. Prečo ste nad OS Brezno neuvažovali ani ako len nad detašovaným pracoviskom?

MS SR uprednostňuje zachovanie budov súdov v zlúčených obvodoch ako pracovísk súdov mimo navrhovaných sídiel nových súdnych obvodov. Rozhodnutia o spôsobe využitia týchto pracovísk budú urobené v spolupráci s predsedami nových súdnych obvodov. Budú závisieť napríklad od kapacity existujúcich budov a počtov rozdelených sudcov podľa jednotlivých špecializácií. Úlohou predsedov nových súdnych obvodov bude po diskusii so sudcami a justičným personálom vypracovať rozvrh práce a rozdeliť sudcov do špecializácií tak, aby v obvode bola situácia stabilizovaná.

5. Brali ste pri tvorbe súdnej mapy do úvahy aj možné narušenie spolupráce s políciou a prokuratúrou a komplikácie, ktoré nastanú pre úrad práce, sociálnych vecí a rodiny?

Je úlohou MS SR rozprávať sa o spolupráci s dotknutými inštitúciami a navrhnúť spoločné riešenia. Sídla centier obvodov sa však nenavrhovali na nových miestach, kde by súd neexistoval, tzn. sieť polície, kurately a prokuratúry v týchto centrách už existuje.

6. Kolízni opatrovníci sa zúčastňujú na pojednávaniach, po novom by bolo pre nich komplikované zastupovať deti. Zastupovanie inými zamestnancami, napr. z Banskej Bystrice, však nebude vyhovovať ani klientom. Zrušenie súdu by bolo v neprospech maloletých, konanie by sa predĺžilo a stalo finančne náročnejším. Ako chcete vyriešiť tento problém?

Čo sa týka vplyvu novej súdnej mapy na organizáciu úradov práce a vykonávanie činnosti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnu kuratelu, v súčasnosti platí:

1. Obvody a sídla súdov nie sú totožné s územnosprávnym členením SR (okresov je 79, okresných súdov je 54)

2. Obvody a sídla UPSVR taktiež nie sú totožné s územnosprávnym členením SR (UPSVaR je 46, čiže menej ako súdov)

3. Obvody a sídla súdov a USPVaR nie sú totožné ani dnes

Podľa § 31 ods. 2 až 4 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine platí, že žiaden z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník""). Kolízneho opatrovníka súd ustanoví aj v prípadoch, ak maloleté dieťa nemá zákonného zástupcu, alebo ak zákonný zástupca nemôže z vážneho dôvodu maloleté dieťa v konaní, alebo pri určitom právnom úkone zastupovať. Na ustanovenie kolízneho opatrovníka sa primerane použijú ustanovenia § 60 a 61. Funkcia kolízneho opatrovníka zaniká ukončením konania alebo vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený.

Zákon o rodine teda upravuje iba to, že súd ustanoví kolízneho opatrovníka. Ak budú v obvode súdu tri úrady práce, tak bude na súde, ktorý z týchto úradov ustanoví za kolízneho opatrovníka, ale možno predpokladať, že nebude ustanovovať iný UPSVaR ako ten, ktorý je príslušný podľa bydliska maloletého, ako je to doposiaľ. Neočakávame preto, že nová súdna mapa bude mať výraznejší vplyv na fungovanie UPSVaR.

7. Pri rušení súdov sa opierate o elektorizáciu. V okrese je veľká miera sociálne slabších, nezamestnaných a Rómov. Už teraz majú problémy dostaviť sa na súd do Brezna. Už teraz sa výsluchy často vykonávajú na obecných úradoch. Brali ste pri tvorbe súdnej mapy do úvahy aj tieto skutočnosti?

Uvedomujeme si, že menej obvodov môže znamenať dochádzku na väčšie vzdialenosti, a teda aj zvýšenú námahu účastníkov konania. Reforma súdnej mapy má docieliť rýchlejšie, kvalitnejšie a predvídateľnejšie rozhodnutie súdu pre občana. V tomto kontexte má dostupnosť rýchleho a kvalitného rozhodnutia prednosť pred fyzickou dostupnosť súdu, ktorý občan navštívi priemerne raz za život. Reforma prihliada aj na zraniteľné skupiny a citlivé agendy, akou je aj rodinná agenda a predpokladá okrem zachovania pracovísk súdov mimo navrhovaných sídiel na prechodné obdobie aj možnosť "dochádzania súdu za klientom". Navyše, už súčasná právna úprava zakladá účastníkom konania nárok na preplácanie niektorých výdavkov a nákladov spojených s procesom.

8. (stanovisko ZOZJ OS Brezno) OS Brezno sa nachádza v regióne, kde je málo pracovných príležitostí. Ako vyriešite to, aby neboli zrušené pracovné miesta a zamestnanci súdu prepustení?

MS SR uprednostňuje zachovanie budov súdov v zlúčených obvodoch ako pracovísk súdov mimo navrhovaných sídiel nových súdnych obvodov. Rozhodnutia o spôsobe využitia týchto pracovísk budú urobené v spolupráci s predsedami nových súdnych obvodov. Budú závisieť napríklad od kapacity existujúcich budov a počtov rozdelených sudcov podľa jednotlivých špecializácií. Úlohou predsedov nových súdnych obvodov bude po diskusii so sudcami a justičným personálom vypracovať rozvrh práce a rozdeliť sudcov do špecializácií tak, aby v obvode bola situácia stabilizovaná.

9. (stanovisko ZOZJ OS Brezno - V prípade, že by zamestnanci OS Brezno museli dochádzať do Banskej Bystrice 45 a viac km, je možné, že si to finančne nebudú môcť dovoliť. Ako sa chcete vysporiadať so situáciou pre zamestnancov súdu?

Zachovanie zanikajúcich okresných súdov ako pracovísk súdov mimo navrhovaných sídiel na prechodné obdobie, kým špecializácia nepreverí účelnosť využitia týchto pracovísk, je riešením ako stabilizovať situácie v obvodoch. MS SR pripravuje aj opatrenia na motiváciu sudcov a justičného personálu, ktoré by na prechodné obdobie, tam kde to bude potrebné, formou finančných náhrad kompenzovali napr. náklady na dochádzku na miesto výkonu práce.

10 (stanovisko ZOZJ OS Brezno) - Rodinná agenda je práve agenda, kde sa vyžadujú pojednávania, účastníci fyzicky chodia na súd. Ide často o sociálne slabé rodiny, ktoré nebudú mať peniaze na dochádzanie do Banskej Bystrice. Pojednávania by mali byť čo najbližšie k bydlisku klientov. Ako chcete vyriešiť tento problém?

Uvedomujeme si, že menej obvodov môže znamenať dochádzku na väčšie vzdialenosti, a teda aj zvýšenú námahu účastníkov konania. Reforma súdnej mapy má docieliť rýchlejšie, kvalitnejšie a predvídateľnejšie rozhodnutie súdu pre občana. V tomto kontexte má dostupnosť rýchleho a kvalitného rozhodnutia prednosť pred fyzickou dostupnosť súdu, ktorý občan navštívi priemerne raz za život. Reforma prihliada aj na zraniteľné skupiny a citlivé agendy, akou je aj rodinná agenda a predpokladá okrem zachovania pracovísk súdov mimo navrhovaných sídiel na prechodné obdobie aj možnosť "dochádzania súdu za klientom". Navyše, už súčasná právna úprava zakladá účastníkom konania nárok na preplácanie niektorých výdavkov a nákladov spojených s procesom.

11 (stanovisko ZOZJ OS Brezno - Argumentujete elektronizáciou justície. Tá je však náročná pre ľudí zo slabého socioekonomického prostredia. Brali ste do úvahy aj tento faktor?

Elektronizácii justície sa v 21. storočí nevyhneme. Už teraz sú niektoré agendy plne elektronizované. Pripomienka bude zohľadnená pri zabezpečení prístupu k spravodlivosti pre zraniteľné skupiny ľudí.

12 (stanovisko ZOZJ OS Brezno) - Ako sa navrhované zmeny dotknú spolupráce s inými orgánmi štátnej správy ako políciou či úrad sociálnych vecí, práce a rodiny?

Je úlohou MS SR rozprávať o spolupráci s dotknutými inštitúciami a navrhnúť spoločné riešenia. Sídla centier obvodov sa však nenavrhovali na nových miestach, kde by súd neexistoval, čiže sieť polície, kurately a prokuratúry v týchto centrách už existuje.

13 (stanovisko ZOZJ OS Brezno) - Viete uviesť dôvody, prečo by mal byť OS Brezno zlúčený s OS Banská Bystrica?

Dôvody zlúčenia sú detailne uvedené v rozsiahlom materiáli (konkrétne v kapitole 4.13), ktorý bol podkladom pre zverejnený vecný zámer "Reforma súdnej mapy". Podkladový materiál je zverejnený na webovom sídle ministerstva. Hlavným dôvodom zlúčenia je nedostatočne veľký obvod OS Brezno z hľadiska dosiahnutia cieľa efektívnej špecializácie sudcov. Jeho zlúčenie s OS Banská Bystrica je v tomto prípade pomerne jednoznačné pri porovnaní s inými možnosťami zväčšenia obvodu OS Brezno.

14 (stanovisko ZOZJ OS Brezno) - OS Banská Bystrica je kauzálne príslušným pre exekučné konania, upomínacie konanie, je registrovým a konkurzným súdom a má naň prejsť aj obchodná agenda? Prečo teda nejdete cestou jeho odbremenenia a centralizujete súdnu moc v BB?

Výhodou Banskej Bystrice je jej centrálna poloha v rámci Slovenska aj navrhovaného obvodu. Tvorcovia pri návrhu zohľadnili všetky agendy, pre ktoré je OS Banská Bystrica príslušný. Konkrétne agenda exekučná a agenda upomínacieho konania však nie je reformou súdnej mapy dotknutá, navyše ju rieši samostatné pracovisko OS Banská Bystrica. Reforma sa týka špecializácie v agendách rodinnej, civilnej, trestnej a obchodnej. Čo sa týka obchodnej agendy, návrh koncentrácie časti agendy na OS Banská Bystrica bol starostlivo vyhodnotený na základe dostupných údajov. Navyše, navrhovaným dátumom prechodu výkonu všeobecného súdnictva na nástupnícke súdy, t.j. 1. júla 2022, sa predpokladá zriadenie jedného Obchodného registra so sídlom na OS Žilina s pôsobnosťou pre celé Slovensko.

Návrh vytvoriť nový obvod s centrom v Banskej Bystrici zohľadňuje preddefinované kritériá, ktoré boli pre tvorbu súdnej mapy kľúčové, a to špecializácia sudcov v hlavných súdnych agendách (rodinnej, civilnej, trestnej, obchodnej) s minimálnym počtom troch špecializovaných sudcov v agende. Nápad vecí v niektorých súčasných obvodoch (vrátane OS Brezno) nie je dlhodobo dostatočný na splnenie základného cieľa reformy. Preto dochádza k vytvoreniu väčších súdnych obvodov, ktoré by požiadavku špecializácie dokázali splniť. Prirodzeným dôsledkom je zlučovanie súčasných súdnych obvodov tam, kde je to pre účely špecializácie nevyhnutné.

Pri odporúčaní umiestnenia centra obvodu sa zohľadňovali tieto kritériá:

- dostupnosť súdu

- hierarchický stupeň sídla (mesta)

- hospodárska funkcia sídla

- počet obyvateľov + dochádzka obyvateľov za prácou

Zdroje dát pre vyššie uvedené ukazovatele: Počet obyvateľov a dochádzka - vlastné prepočty a mapy z údajov získaných zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011 (SODB 2011), ŠÚ SR; cestná sieť z projektu OpenStreetMap, stav k novembru 2019; Hierarchický stupeň a hospodárska funkcia: O. Bašovský – A. Švecová (MŽP, 2002).

Po zohľadnení hodnôt vyššie uvedených ukazovateľov možno mesto Banská Bystrica považovať za centrum obvodu. Bola prioritne navrhnutá aj ako dôležitý dopravný uzol.